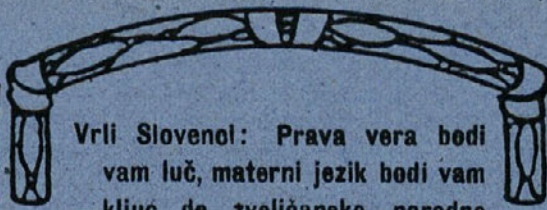

LETO XII.

ZVEZEK 15.

Vrli Slovenol: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1912

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 15. zvezka:

Pouk.	Stran		Stran
Mladina Slomškeku	225	Mladenkam služkinjam	235
Orli in učiteljstvo	226		
Zabava:		Društveni glasnik:	
Svetla prikazen	227	Kamnica	235
Človeško življenje podobno	231	Hoče	236
Za kratek čas	231	Marenberg	236
Slavčku	231	Sv. Lenart v Slov. gor.	236
		Sv. Trojica v Halozah	236
Razgled po svetu.	232	Ptuj	237
		Ljutomer	237
Orli:		Konjice	238
Orli pripravimo pot Slomškeku	233	Žetale pri Rogatcu	238
Mariborsko okrožje Orlov	233	Braslovče	238
Gradec	233	Dekliško gibanje v Spod. Posavju	239
Središče	234		
		Govorniške vaje:	239
Dekliški vrtec:		Drobtinice:	
Svetovalka	234	Naši mladini in nje prijateljem	240

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva
27. julija 1912.

Zavod sv. Marte v Trstu

ulica S. Francesco št. 15, I. nadstr.

sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje za službe. Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in jih vodi v zavod. Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza »Marijin dom«.

Srečke v korist „Slovenski Straži“.

Turška srečka na mesečne obroke po 4 krome 75 vin. Glavni dobitki vsako leto 1,800.000 frankov. : Turška srečka in še tri druge srečke na mesečne obroke po 6 kron 25 vin. :-: Glavni dobitki vsako leto čez 2,000.000 kron. Vsaka srečka mora biti izžrebana. Najmanjši dobitok turških srečk 230 K: :-: Pojasnila daje in naročila sprejema :-:

Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

== NAS DOM ==

Štev. 15.

V Mariboru, 1. avgusta 1912.

XII. letnik.

Pouk.

Mladina Slomškeku.

Bliža se nedelja 11. avgusta, ko se bo zbrala zavedna slovenska štajerska mladina v lepem Št. Jurju ob južni železnici, da pokaže svojemu ljudstvu, kaj je dosegla s smotrenim delom. Prihiteli bodo vsi odseki štajerske Podzveze Orlov v krasnih krojih, prihitela pa bo tudi vsa druga mladina, fantje in dekleta, da se poklonijo nepozabnemu mladino- in rodoljubu pokojnemu škofu Antonu Martinu Slomškeku. Naše organizacije so postavile letos v svoj načrt nebroj prireditev v proslavo spomina nesmrtnega Slomškega, ki je ljubil svoj narod in se zanj žrtvoval; zlasti pa je ljubil mladino. Kakšno nepopisno veselje bi navdajalo srce blagopokojnega vladike, ko bi sedaj vstal iz groba in videl našo mogočno razvito mladinsko organizacijo, bojno organizacijo zatiranega slovenskega naroda. Ta organizacija je delna žetev Slomšekove setve! Ta organizacija, za katero se vnemajo srca vrljih štajerskih mladeničev, vedno bolj in bolj navdaja starejši rod z veseljem in velikim upanjem, naše vsestranske sovražnike pa z upravičenim strahom. Orlovska organizacija se je razvila na Štajerskem nepričakovano v močno bojno armado. In ko potečejo leta, bomo lahko pokazali vspehe smotrenega dela v mnogo lepši luči, kakor naši nasprotniki.

Že je blizu dan, ko pokažemo, da znamo spoštovati spomin naših velezaslužnih mož. Nedelja 11. avgusta bo podala jasno sliko naših narodno-bojevnih sil. Nesmrtnemu rodoljubu se boče poklonil ta dan ves slovenski narod, poklonile se mu bodo mladeniške in dekliške zveze, poklonil se mu bo čili Orel, organizacija, ki združuje v

bratski ljubezni vse sloje našega naroda. Ali mar nimamo povoda, pokloniti se nesmrtnemu možu, ki je položil na oltar zatirane domovine celo svoje življenje? Najlepša Slomšekova dela so spisana kakor s srčno krvjo, spisana edino za mladino, pisana z gorko ljubeznijo do iste in do zatirane domovine. Nasrkajmo se ogrevajoče ljubezni do rodne grude, ljubezni, ki preveva vseskozi Slomšekova nesmrtna dela. On je naš buditelj in učitelj, pohitimo tedaj v ogromnih četalih dne 11. avgusta v prijazni Št. Jur ob južni železnici, proslavit spomin nepozabnega mladinoljuba. Ta dan se mora zbrati velikanska, ogromna armada slovenskih fantov in deklet.

Mogočno naj doni pov slovenskih selih in vaseh vabeči klic:

Slavimo slavo slavnega sina,
vcepimo v srca vzvišeni vzgled!

Slovenski fantje in dekleta, delajmo na to, da bo naš praznik ogromna manifestacija, da bo naš veliki dan proslava, dostojna spomina nesmrtnega narodnega buditelja škofa Antona Martina Slomškega!

Vspored, ki so ga že listi več ali manj prinesli, objavljamo v naslednjem:

1. Sprejem gostov na kolodvoru (prijazni vlakovi: iz Celja 9.55, iz Maribora 10);
2. ob 11. uri: pridiga, sv. maša (priredil organizator mladine, vlč. gospod dr. J. Holnjec);
3. ob 12. uri: svečano zborovanje štajerskega Orla v dvorani Katoliškega doma;
4. ob 1. uri: obed v določenih gostilnah;
5. po večernicah: nastop in telovadba štajerskih in kranjskih Orlov na travniku posestnika F. Gerzina;

6. Ljudska veselica, govori, godba, petje in druge zabave. Vs t o p n i n a 30 v i n.

V slučaju zelo slabega vremena se vrši slavnost dne 18. avgusta.

Orli in učiteljstvo.

Mladina je up naroda; v njej tiči njega bodočnost. Organizacija pa je ona sila, ki dviga narod k duševnemu razvitku in večjemu blagostanju. V prvi vrsti pa je organizacija slovenske fantovske mladine. Dolgo časa se ni mogla zasnovati ta organizacija tako, da bi ustrezala značaju fantovske dobe, kar naenkrat pa je buknila na dan misel Orla, in od tedaj se je pričelo po Sloveniji veselo življenje med mladino.

In slovensko krščansko misleče učiteljstvo! Nobene slovenske organizacije bi ne smelo biti brez tebe, najmanj pa organizacija naših fantov, ker ta organizacija je tudi za učitelja pojav veselejše prihodnosti.

Napredek naroda tiči v izobrazbi. In kdo naj jo širi? Vendar slovenski učitelj, ki je pionir prosvete! Ljudska šola sama ne more več zadoščati dan-današnjemu, hitro naprej in naprej se valečemu časovnemu toku. Dolžnost naša je, da stopimo s 14letnim dečkom, ko stopa iz šole, tudi mi, in ga skušamo na eni strani obvarovati vseh nevarnosti, ki mu prete, na drugi strani pa mu znanje, ki si ga je pridobil v ljudski šoli, ohraniti in izpopolniti, ter ga v tej njegovi najbolj nevarni in viharni dobi navduševati za vse vzvišeno in lepo, skratka: Vzgojiti ga dalje po staroslovenskem geslu: Vse za vero, dom, cesarja!

Tako delovanje slovenskega ljudskega učitelja je nekaj popolnoma naravnega in doslednega. Kje tiči vzrok, da se ne oprime slovensko ljudsko učiteljstvo tega plemenitega zvanja? Liberalizem je ona rak-rana, ki nam je pokvaril dobršen del učiteljstva na veliko škodo slovenskemu narodu, pa tudi na škodo učiteljstvu in šoli sami. Liberalizem je nasproten socializ-

mu in vsem socialnim pojavom. Ko so naši ljudski voditelji izprevideli, da je rešitev slovenskega naroda le v socialnih organizacijah, je slovensko liberalno učiteljstvo nastopalo proti njih delu ter se s tem odtujilo svojemu narodu, ki je po veliki večini socialen in nasproten liberalizmu. Med slovenskim ljudstvom in liberalnim učiteljstvom je zazijal širok in nepremostljiv propad! Liberalizem je preirgal vezi, ki so vezale učiteljstvo s svojim narodom, s tem pa je spravil učiteljstvo ob ugled in vso veljavo, kar tudi že čutimo. Pa posledice liberalizma vidimo danes na naših 15letnih mladeničih, ki te že nič več ne pozdravljajo, ampak prezirljivo pušijo mimo tebe cigarete, se uđajajo pijači in drugim nerodnostim. Žalostno, pa resnično! In odkod naj pride rešitev?

Slovensko učiteljstvo! Iz ljudstva si, med ljudstvom si, delaj za ljudstvo! Pred vsem pa ti krščansko misleče učiteljstvo! In organizacija Orlov je za te najlepše in najhvaležnejše torišče! Tu se ti nudi najlepša prilika, da nadaljuješ in izpopolnjuješ, kar si v ljudski šoli sejal; tu imaš priliko, da se vez med teboj in ljudstvom ne pretrga, ampak suče vedno trdneje in trdneje! Tu si vzgojiš četo zaveznikov in zagovornikov šole, ki te bodo branili in se zavzeli za-te in za šolo, kadarkoli bo treba. In, če čutijo duhovniki potrebo, dobiti mladino za-se, koliko bolj je to potrebno za nas, ki še nimamo tistega ugleda, ki nam po našem poklicu gre. Priborili si ga pa bodemo le z delom v organizacijah, najprej pa po delu v fantovski organizaciji, v Orlu. V organizacijo fantov tedaj vse krščansko misleče učiteljstvo! Pridobili bodemo na mah mnogo na zunanjem ugledu, pa pridobili bodemo tudi prav mnogo spoznanja o fantovskem mišljenju, kar bodemo potem vse lahko obrnili v dobro v našem šolskem in izvenšolskem vzgojnem in poučnem delovanju.

Kakšno mesto pa zavzemaj učitelj v Orlu? Najlepše in najhvaležnejše mesto je za učitelja mesto vaditelja, a-

ko je telovadec. Tvojo spretnost, gibčnost, moč itd. bodo fantje občudovali; imponiral jim bodeš s tem najbolj. Ako nisi telovadec, tedaj pa deluj med Orli kot predavatelj in organizator. To pa je vsak izmed nas lahko; treba se je samo nekoliko žrtvovati, pa gre. Tre-tji pa je morda dober pevec, tedaj ni- kar ne hrani tega daru za-se, daruj ga slovenski mladini in društvu, v organi- zaciji fantov v veselje in blagor njim samim in v ugled svojemu stanu.

Učitelji, ki smo že v tej organiza- ciji, moramo reči, da je sodelovanje s fanti prav hvaležno. Fantje, ki te prej niso hoteli dosti poznati, te sedaj po- zdravljajo in tudi sicer spoštujejo. Ako udrihajo kje po tebi nasprotniki, takoj utihnejo, ko pride kak Orel zra- ven, ker navadno ti ne puste zabavlja- ti čez te, pa tudi ne čez šolo. Seveda mora vsprejemati odbor v društvo le najboljše fante s fare, ker le takrat je

vspeh zagotovljen. In, kjer imajo Orli inteligentne voditelje, duhovnike ali učitelje, se jim to takoj pozna že na zu- naj: v vedenju, govorjenju, pa tudi v mišljenju! Dobiček žanjeta oba dela: Učiteljstvo in Orli. In, če kje, se tu vidi, kaj je vredna vzajemnost, ki bi naj objela vse slovensko, krščansko mi- sleče učiteljstvo in vse telovadne odse- ke, to je vse Orle. Na krov tedaj! Spravimo naš narod v soglasje z na- šimi težnjami. To pa zopet najlažje sto- rimo po naših Orlih.

Zveza učiteljstva z našo odraslo mladino je nujen pogoj za kulturni na- predek in povzdigo ljudstva. Proč s predsodki! Mreno dol! Slovenski kr- ščanski učitelj in slovenski mladenič, sezita si v roke v blagor domovine, ljubezen vaju naj prešine! Med vama naj ne bode razločka, visoko dvigajta prapor prosvete!

Učitelj.

Zabava.

Svetla prikazen.

Ruski spisal I. N. Potapenko.

Živel je ter bival na svetu veleva- žen človek. Ni pa bil ne knez, ne grof, niti general, temveč skratka — človek. Odlikoval se je z neizmernim bogast- vom.

To je bil kaj srečen človek. V vsa- kem pogledu se mu je godilo dobro. Na stotine služabnikov se je kretalo okrog njega, ki so zasledovali vsako najmanj- šo njegovo željo ter jo hiteli takoj iz- polniti.

Poznal ga je vsakdo, star in mlad, odličnjak in prostak, in kadar se je prikazal na ulici, so se takoj vsi odkrivali pred njim in se mu klanjali. Toda čemu? Rekel bi človek, da je bil on darežljiv ter je s svojim neizmer- nim bogastvom pomagal revežem. To- da ne, on ni niti pomislil na to.

Nemara ni on niti vedel, da so na svetu reveži. In kje naj bi on izvedel to? On jih ni videl. Bival je zmirom v visokih sobah, od koder ni bilo moči

videti, kako žive reveži. A kadar se je prikazal na ulici, ga je obkolila tolpa služabnikov in spremljevalcev nalik gosti steni ter zakrivala pred očmi vse to, kar se je godilo na svetu.

Vsekako pa so ga vsi visoko ceni- li ter mu v vsakem slučaju izkazovali spoštovanje. To je bilo očitno radi te- ga, ker je bil on velika moč ter bi vsak hip, ako bi hotel, mogel učiniti mno- go dobrega. Ljudje cenijo tudi take do- brote, katerih nihče ne izkazuje.

On je bil srečen v vsem, tudi v svojem rodbinskem življenju je bil tako oblagodarjen, da drugega tako sreč- nega človeka niti ni bilo na svetu. Že- na njegova je bila pravi angel; udana mu je bila kakor zvesta sužnja in nje- na edina hči se je odlikovala z nepo- pisno krasoto, pri tem pa je bila raz- umna in plemenita, in on sam jo je smatral za svetnico. Pa so tudi on sam in vsi, ki so jo obkoljevali, hiteli izpol- niti vsako njeno željo, katero je izrek- la.

Zato pa je tudi on ljubil svojo hčer

tako, da ni videl in priznaval nikogar razun nje na vsem svetu. Mislil je samo na njo, vse svoje skrbi obračal samo na njo ter želel samo eno, da bi se ji uklanjal ves svet.

In radi tega jo je učil vseh umetnosti in znanosti ter ji kazal svet. Dokaj let sta potovala po svetu in povsod so tega človeka spremljali s poklonom, povsod je bil ljudem drag in zaželen gost.

Potoval je po svetu ter kazal svoji ljubljeni hčerki, kako žive ljudje in kaj vse je že iznašla bistra človeška pamet. Kazal ji je čudeže najnovejših iznajdb, bistril njene zmožnosti, in ona je dosegla naposled takšno izobrazbo, da se je mogla kosati z vsemi modrijani in umetniki tega sveta.

In mislil si je: evo, sedaj sem jaz zares naj srečnejši človek na svetu, ker imam poleg vsega, kar imam, še takšno hčer.

In prigodilo se je, ko je on s svojo rodbino in celim krdelom služabnikov bival v nekem bogatem mestu ter nemara samo čakal, da dospe kakšen kralj ter ponudi njegovi hčerki svojo roko in srce, da je v tem mestu in v vsem tem kraju zavladovala nalezljiva bolezen. Tega se je on močno ustrašil in že zapovedal svojim služabnikom, pripraviti vse potrebno za pot, da bi zbežali v drugo deželo. Služabniki so jeli že vlačiti v škrinje dragocenejšje reči, kar naenkrat njegova oboževana hčerka zbolí prav na tej bolezni.

Srečen človek je zapovedal služabnikom, opustiti vse priprave k odhodu; nato je poklical vse znamenite zdravnike te dežele, da mu ohranijo bolno hčer pri življenju. In jeli so se kretati okrog nje ter dajati ji zdravila. Toda njej le ni hotelo biti bolje. Takšna je bila ta bolezen, da nihče obolelih ni več vstal iz postelje.

In videl je to nesrečni oče ter hodil po svojih visokih sobanah nalik senci, pulil si lase iz svoje glave, dvigal roke proti nebu ter obljuboval izkušeni zdravnikom polovico svojega bogastva, toda s hčerko je bilo čim dalje slabše.

„Tri četrtnine svojega premoženja dam onemu, ki mi reši hčer“, je dejal. Toda hčerki ni bilo bolje.

„Vse, vse, kar imam, dam za njeno življenje!“ je kričal obupno, skoro že znorel, toda nič ni pomagalo.

Zdravniki so čim dalje nižje in nižje pobešali svoje glave. Minil je dan, drugi in tretji. Oboževana hči je izročila naposled svojo dušo Bogu.

Takrat je naj srečnejši človek postal naenkrat naj nesrečnejši vseh ljudi na svetu. V eni sami noči so osiveli njegovi lasje, med katerimi ni bilo poprej nobenega sivega. V eni sami noči se mu je pokrilo lice z brazgotinami, in on, doslej še krepak, zdrav in mladosten človek, je postal naenkrat bolehav in slab starec.

Pokopali so hčerko. Njegovi tovariši in drugi prišleci so si zaman izmišljevali zanj zabave in veselice. Zaman so napejali svoj razum radi tega, da bi mu pokazali nekaj takšnega, česar on doslej še ni videl in kar je bilo mogoče dobiti samo za drag denar. On ni hotel tega niti gledati.

„Ničesar od tega ne potrebujem“, je dejal. „Jaz vidim, da sreče ni na svetu.“

Nato je postal zamišljen. Z nikomur se ni hotel razgovarjati in nekaj važnega je zorelo v njegovi duši. Toda nihče ni vedel, kaj.

Preteklo je nekaj časa. Enkrat je zapovedal svojim služabnikom, pripraviti potrebno za pot, in ko je bilo vse gotovo, je odrinil, toda ne v kako novo, nepoznano deželo, da bi našel v njej nove čudeže v razvedrilo, marveč je odšel v svoj rojstni kraj, v Rusijo, v prestolnico Petrograd. Dospel je tje, kaj, nastanil se v svojih visokih in bogatih sobah, pozval k sebi svojega tajnika ter mu dejal:

„Duša me boli. Hočem ji prinesiti olajšavo z nekakim dobrim delom. Jaz še doslej nisem učinil nobenega dobrega dela. Spoznal sem to pred kratkim, še-le takrat, ko me je doletelo ono strašno gorje. Moje bogastvo je velikanško. In evo, jaz odločim od tega sto ti-

soč na dobro delo, od katerega ni po-
benega boljšega na svetu.“

Tajnik se zamisli, kajti na to vpra-
sanje ni bilo lahko odgovoriti, toda od-
govor je moral biti dober, kajti človek,
stoječ pred njim, je bil imeniten. In je-
la so mu prihajati v glavo vsako vrst-
na dobra dela.

„Evo“, je dejal, „v našem mestu se
nahaja dom, kjer za nizko ceno dobe
prenočišče različni postopači in beri-
či, toda ta hram je majhen in neugod-
den in revežem je tam tesno. Premno-
go jih je, prostora pa je v hiši malo.
Za stotisoč bi bilo mogoče pozidati ne-
koliko takšnih hiš in na ta način bi se
polajšala usoda teh brezdomnih postop-
pačev in beračev.“

„Ne“, odvrne bogatin, „jaz nočem
pomagati postopačem in beračem. To
so lenuhi, ki nočejo delati. Jaz hočem
izvršiti pravcato dobro delo, najboljšo
izmed vseh, kar se jih je storilo na
tem svetu.“

Tajnik se zopet zamisli.

„V mestu je mnogo starcev in star-
rih žensk, kateri ne morejo delati in
se sami preživeti“, je dejal; „mogoče
bi bilo, postaviti jim hiralnico. V njej
prežive svoja stara leta ter bodo blago-
siavljali vaše ime.“

„Ne“, odvrne bogatin, „starci in
starke naj rajše mislijo na smrt. Tre-
ba je pomagati ljudem, ki še niso pre-
živeli svojega življenja, ki imajo pred
seboj še veliko truda in borbe. Ne, to
še ni najboljšo dobro delo.“

Tajnik se zopet zamisli.

„Dokaj raztrganih, zmrzujočih in
gladujočih otrok se klati po ulicah.
Njih stariši, slabi ljudje, so jih izro-
čili samovolji usode in sedaj se klatijo
onemogli po ulicah, oni nimajo ne svo-
jega zavetišča, niti ljubečega srca, ka-
tero bi jih pomilovalo. Dobro bi bilo,
pobirati te otroke, nakrmiti, ogreti in
naučiti jih nekakšnega rokodelstva, z
beseđo, napraviti iz njih vrle ljudi.“

„Ne, ne“, odvrne bogatin, „tudi to
ni povsem prilično. Ako poberemo te
otroke, takrat tudi oni stariši, ki še ni-
so popolnoma zavrgli svojih otrok, vi-
devši, da se otrokom godi dobro in da

oni ne propadejo, pohite odstraniti svo-
je in namesto dobrote mi učinimo zlo.
Ne, to ni najboljšo dobro delo na sve-
tu.“

In tajnik se znovič zamisli. Misli
je dolgo in različne misli so mu rojile
po glavi, katere je po vrsti predlagal
bogatinu, toda bogatin je uvidel, da to
še ni najboljšo dobro delo.

Tako je končno odšel tajnik od nje-
ga, ne da bi mogel najti zanj primer-
no dobro delo. In bogatin je ostal sam
ter vso dolgo noč hodil po svojih viso-
kih sobah, mislil in mislil, toda nič-
esar si ni mogel domisliti, kajti on še
nikdar ni videl drugih ljudi, nego sreč-
nih, in nikakšnega drugega življenja,
razun onega, v katerem biva samo ra-
dost in zadovoljnost. Minula je že pol-
noč; v hiši je že vse potihnilo, z ulice
tudi ni bilo slišati več odmeva, samo
burja je še žvižgala po ulicah in sneg,
nešen od vetra, je dosegel celo do o-
ken visokih soban ter trkal ob nje.

Naenkrat pa obstane on na sredi
sobe. Zdelo se mu je, kakor bi se bil
skozi špranjo v vratih (kajti vse duri
so bile zaprte) pojavil nekak nepoznan
človek, visok, šibek, v dolgi, beli oble-
ki, s svetlim licem, nalik angelu, ter
ga jel gledati z velikimi, jasnimi očmi.

„Kaj potrebuješ in kdo si ti?“ v-
praša bogatin.

„Kdo sem jaz? Poglej me in ti spo-
znaš, kdo sem jaz“, odvrne svetla pri-
kazen s tihim, laskavim glasom.

„Toda čemu si prišel?“

„Prišel sem radi tega, da ti poka-
žem najboljšo dobro delo. Ali hočeš iti
z menoj?“

„O, ničesar rajši, nego to!“

„Pojdi z menoj!“

In šla sta. Nihče jima ni odpiral
vrat, nihče mu ni podal obleke. Slu-
žabniki so vsi spali. Toda ona sta šla
na ulico in sredi groznega mraza in
burje mu je bilo tako toplo kakor pole-
tu.

„Pojdi za menoj, kamorkoli te po-
peljem, ter glej na vse, kar ti poka-
žem.“

In on je šel. Evo široko mestno u-
lico. Korakala sta po njej. Evo viso-

ke, krasne hiše z velikimi okni, v katerih gori na stotine luči in kjer se praznično opravljene ljudje goste in ve-sele. Šla sta mimo teh hiš.

Tu pa je že konec mesta. Mračno gore svetilnice, obsevajoče borne kočee, v katerih ni oknic niti šip; veter piha v velike luknje, ki so služile namesto oken. Gresta v eno teh koč. Pred njunimi očmi se razprostre slika grozne revščine; ljudje se zavijajo v cape, da bi se ubranili mrazu in vlagi, katera je prepregla z zlokobnimi barvami stene in strop. Raz obraze si bral glad in pomanjkanje.

„Ali vidiš te ljudi?“, vpraša ga svetla prikazen.

„Da, vidim jih.“

„Kaj se godi v tvojem srcu?“

„Ono se mi trga od bolečine.“

„Ali pa hočeš vedeti, kdo so oni in kako so padli v takšno strašno revščino?“

„Ne, nočem. Oni trpe, a mene boli srce radi tega.“

„Torej pomagaj jim!“

Izvelkel je zlato ter ga oddal tem ljudem. Šla sta dalje. Na temnem prostranstvu, prevevanem od hladnega vetra, zasipanem s snegom, so se klátili premrli od mraza, na pol goli otroci, stiskajoči se za vogle, kjer ni tako rezko pihal veter. Iz njih ust se vsipajo porogljive besede in kletev. Razcapani postopači in berači se skrivajo po vežah, okoristivši se z ugodno priliki, da stražniki spe. Na licih jim je napisana pripravljenost na vse, na tatvino, na grabež, na uboj, samo da dosežejo s tem topel kotiček ali toplo obleko ali svež kos kruha, s katerim si potolažijo glad.

„Ali vidiš te ljudi?“ ga vpraša svetla prikazen.

„Vidim jih.“

„Kaj se godi v tvojem srcu?“

„Ono se trga od bolečin.“

„Ali hočeš vedeti, kako so oni prišli do tega? Ali se res bojiš, da bi tvoja pomoč še povečala zlo, in da bi ti, izkazavši jim pomoč, ne doprinesel dobrega dela?“

„O, ne! Meni nikakor ni prilično

ugibati o tem. Jaz niti ne morem soditi, ko vidim njih brezskrajno gorje.“

„Pomagaj jim!“

Izvelkel je perišče zlata ter ga dal tem nesrečnim ljudem.

Šla sta dalje. Svetla prikazen mu je pokazala temne in vlažne kleti, kjer so se stiskali gladni starci in starke, že nesposobni za delo. Preživeli so že dolgo, trudapolno življenje. Da, le malo življenja jim je bilo še odločenega, in to, kar so že preživeli, ni bilo veselo. One kratke trenutke sreče, katere so doživeli, so si priborili le v hudi borbi.

Zdelo se je, da jih življenje že ni več mikalo. Zdelo se je, da so bili primorani, prositi nebesa samo smrti, katera bi jih rešila turobnega življenja.

Toda ne, oni zro na-te z upanjem, z nadejo; njih pogledi te prosijo, dati jim možnost, preživeti še en dan, vsaj še eno uro. Oni stegajo roke ter otožno prosijo toplote in kruha.

„Ali vidiš te ljudi?“

„O, vidim jih!“

„Kaj se godi v tvojem srcu?“

„Ono se zaliva s krvjo.“

„Ali ne misliš več, da tem preživelim bitjem ostane brez koristi tvoja pomoč radi tega, ker so že preživeli svoje življenje in ker jim je treba misliti na smrt?“

„Ne, ne, oni hočejo živeti in to je dovolj.“

„Pomagaj jim!“

On jim z darežljivo roko podari zlata.

„Sedaj pa seštej, koliko si oddal vsem tem nesrečnežem!“

„Sedaj sem dokaj prekoračil mero one podpore, katero sem jim namenil. Že sem jim razdajal tretjino svojega premoženja.“

„No, ako bi ti hotel pomagati vsem onim, ki to zaslužijo, pa bi ti ne zažalo niti sto tisoč takšnih blagostanj, kakor je tvoje. Idi in naj se ti pomiri duša. Sedaj veš, katero dobro delo je najboljše dobro delo in kako ga je najti!“

„Oh, da, jaz vem. Najboljše dobro delo je, pomagati onemu, ki trpi, ne da

bi ga povpraševali, čemu in kako je zagazil v trpljenje. Jaz vem, kako ga je najti. Radi tega je treba stopiti s te visočine nevednosti, na katero me je dvignila sreča, ter videti samo življenje. Ko mi je predlagal moj tajnik dobra dela, smatral sem jih v duhu za prazne fraze in sodil sem o njih tako, kakor bi se to ne tikalo ljudi, takšnih, kakor sem jaz, marveč prebivalcev nekakega drugega planeta. No, ko sem pa videl življenje samo vseh teh trpinov, brez kruha in toplote, je zastokalo moje srce in jaz nisem mogel dalje presojati. Hvala ti, svetla prikazen! Sedaj vem, kaj je najboljšo dobro delo in kako ga najti. Sedaj ga bom vedno iskal in doprinašal.“

Oč tega časa je nesrečni bogatin, ki je bil spočetka najsrečnejši človek na svetu, posvetil svoje življenje dobrim delom. Proti koncu življenja je od njegovega neizmernega bogastva ostalo samo toliko, kolikor je bilo treba za pogreb.

Človeško življenje podobno:

1. Travi na livadi ali pa lepi cvetlici, Vene kakor rastlina, rahla sapa pripihlja in že se osiplje, čez malo časa ne najdeš niti prostora, kjer je stala.
2. Listeku na drevesu, ki v jeseni orumeni in odpade.
3. Senci, ki se vedno izpreminja in hitro izgine.
4. Potoku, ki obstoji iz mnogo kapljic, ki teko vedno naprej, dokler se ne izgube v morju. Tako tečejo naši dnevi do hladnega groba.
5. Kapljici na veji, ki odpade ob najmanjšem vetriču.
6. Peni na vodi, ki se prikaže in je že ni več.
7. Sveči, ki hitro zgori, dasi še tako lepo sveti.
8. Glasu zvona, ki zdaj veselo, zdaj milo, zdaj zopet žalostno doni, a se polagoma čisto izgubi.
9. Mavrici, ki, akoravno lepa, kmalu izgine.

10. Potovanju na goro. Le kratka je pot skozi zemeljsko dolino na hrib neskončne večnosti.

11. Mehurčku iz mila; le dotakni se ga, in že ga ni več.

12. „Naše življenje je hitri tek proti smrti.“ (Sv. Avguštin.)

Za kratek čas.

Ošaben Turek vpraša zbadljivo kristjana: „Povej mi, je-li oni pes tam Turek ali kristjan!“

„Nisem ga vprašal“, odgovori mu kristjan, — „pa saj se lahko prepričava, kaj da je. Mi kristjani se danes postimo in ne jemo mesa. Daj temu psu torej kos mesa! Če se ga ne dotakne, je gotovo kristjan, če ga pa spravi pod streho, je brezdvomno Turek.“

Tako jo je predrzni Turčin pošteno izkupil.

Slavčku.

Sije spet nam solnce toplo
In ogreva mrzli svet,
In po tužni spet je zemlji
Zadehtel pomladni cvet.

Zopet pisan je metuljček
Lahkokril dobil polet,
Zopet čbelice nevtrudne,
Iščejo po cvetju med.

Zopet slavček tu si v gaju,
Ljubi slavec, znanec moj,
Tu prepevaš pesmi sladke,
Spev v srce mi sega tvoj.

Mili, krasni tvoji spevi,
Dušo božajo mi spet,
In ob tvoji melodiji,
Zdi ves lepši se mi svet.

Le veselo ti mi pevaj,
Saj radosti zdaj je čas,
Uči mene speve krasne,
Da s teboj še pojem jaz . . .

Lj—.

Razgled po svetu.

Počitnice. V dobi počitnic smo. Kdor le more, si privošči nekaj časa počitnic, da se oddahne od vsakdanjih življenjskih naporov. Zdi se, kakor da je ta doba počitnic prešla na vso javnost. Če izvzamemo dogodke v Turčiji, vladajo ne samo v življenju posameznikov, temveč v življenju celih narodov, v vrvenju celokupne javnosti počitnice. Kakor bi se cel svet hotel oddahnuti od neprestanega hitenja za novimi dogodki, od hlastanja za vedno novimi senzacijami, vlada povsod nekaj mir. Nikjer se ne zgodi nič posebnega in človek, ki je navajen čitati in slišati vsak dan nepričakovane novice, ki se nekako zabava nad raznimi zapletljivi in zamotanostmi, katere vstvarja raznolikost življenja, odloži skoro nevoljen svoj časopis: nič ni novega. Za nas časnikarje je ta doba takozvana doba „kislih kumarov“. Radi bi svojim ljubim bralcem postregli vedno z zanimivimi novostmi, toda pri najboljši volji ne moremo. Sami ne izvemo ničesar in če zberemo skupaj vse najinteresantnejše, kar se je zgodilo v zadnjem času po svetu, je vsega še-le malo. — V naši notranji politiki vlada skoro popoln mir. Minuli teden so nekateri listi prinašali razna ugibanja o našem štajerskem deželnem zboru. Nam nasprotni, zlasti liberalni listi, so bili zelo klepetavi. Vedeli so povedati o pogajanjih med našimi poslanci in med Nemci, govorili so o nesporazumljenju v Slovenskem klubu, trdili, da hočejo izdati naši poslanci Spodnji Štajer za nekatere strankarske pridobitve itd. Na vseh teh vesteh ni nič resničnega. Kar se je zgodilo, je bilo edino to, da je načelnik stranke veleposestnikov, grof Attems, vprašal dr. Korošca, če so Slovenci pripravljeni, da bi stopili v nova pogajanja. Na to je dobil seveda odgovor, da so naši poslanci vedno pripravljeni za pametna pogajanja. S tem je bila vsa zadeva zaključena in sedaj miruje. Naši nasprotniki so s svojimi zavijanji zopet enkrat dokazali, da so veliki samo v lažeh. — Na

Kranjskem je zboroval 23. in 24. julija deželni zbor. Najvažnejši sklep, ki ga je storil, je izkoriščanje vodnih sil po deželi in zgradba deželne elektrarne, za kar je dovolil 2 milijona kron. — Glavni del zanimanja v naši notranji politiki je zavzemala v zadnjem času češko-nemška sprava. Iz Prage so prihajala vsak dan drugačna poročila. Danes se je glasilo, da je sprava že sklenjena, jutri se je že zopet slišalo, da so nastale nove ovire. Kakor pravijo zadnje vesti, so se pogajanja preložila na jesen. S tem je izginilo iz političnega pozorišča zadnje vprašanje, ki je kolikor toliko vzbujalo pozornost. — Na Ogrskem vlada mir pred viharjem. Stranke se pripravljajo na boj, ki bo v jeseni zopet zelo hud. Opasnost položaja še povečuje slab gospodarski položaj, v katerem se nahaja dežela. — Na Hrvaškem komisari Čuvaj z nepoštenostjo in nasiljem mirno naprej. Čuvaj sam je šel sicer na počitnice, na njegovem mestu pa delajo njegovi lakaji. V ponedeljek, dne 29. julija, se je pričel v Zagrebu proces proti Jukiču in njegovim desetim tovarišem radi znanega napada na Čuvaja. — V svetovni politiki gospoduje mir. Sicer je ta bolj navidezen in je napetost med državami laiko rečemo vedno večja. Anglija oborožuje in izpopolnjuje svojo mornarico z naravnost blazno hitrostjo. V državnem zboru je bila z ogromno večino sprejeta vladna predloga, ki zahteva zvišanje vojnega proračuna. Čez eno milijardo bo izdala Anglija v tekočem letu za mornarico. — Z največjo napetostjo se pa zdaj splošno pričakuje izida zmed v Turčiji. Iz vojske ni čuti nikakih posebnih novosti, tem več je pa vesti, ki prihajajo iz Turčije same in pravijo, da stoji Turčija pred razpadom. Vstaja v Albaniji, o kateri smo poročali že v zadnjih številkah, se ni dala zadušiti, ampak se je vedno bolj širila in se ji je priklopilo vedno več vojaštva. Končno je prisilila mladoturško ministrstvo Sajd-paše, da je odstopilo.

Na krmilo je prišel Ahmed Muktar-paša, ki je sestavil ministrstvo iz samih znanih in slovitih politikov. Njegova vlada ima nekak pomirjevalen značaj. Upornim Albancem, ki se zbirajo v vedno večjem številu na severu Kosovega polja, so dali že veliko koncesij, s katerimi jih hočejo pridobiti. Vstajem so se pa pridružili vsi, z mladoturškim regimentom nezadovoljni elementi, in ti zahtevajo razpust zbornice ter nove volitve. Tega se pa mladoturki, ki imajo večino v parlamentu, boje. Nad mladoturki se sedaj mašuje njihova centralistična politika, ki

ni hotela priznati v Turčiji državljanskih pravic drugim narodom razun mohamedanceem. Položaj je zelo resen in se je bati, da pride do meščanske vojske. Nasprotstva med strankami so skrajno napeta in v zbornici je nek mladoturški voditelj že izdal parolo: Mi bomo umrli in bomo morili. Pri sedanjih zunanjih zapletljajih mora postati anarhija v notranjosti usodepolna za državo in prav lahko dovede do propada Turčije. Za Turčijo bi bilo to samo majhno plačilo za neštevilna gorja, ki jih je prizadjal polumesec celi Evropi.

Orli.

Orli! Pripravimo pot Slomšku!

Kdo je čital v zadnji številki „Našega Doma“ uvodni članek „Pripravimo pot Slomšku“, da mu ni zatrepetalo srce navdušenje ob lepih besedah? Pisala je članek sicer mladenka (bodi ji pristrčna hvala), in najbolj za mladenke, vendar gotovo tudi za nas miadeniče, posebno Orle. Saj mi smo v prvi vrsti poklicani in sposobni, da pripravimo dostojno pot možu-ljubljenecu slovenskega naroda, velikemu škofu Slomšku. Pokažimo zopet dragi bratje, kaj premoremo mi slovenski Orli, kaj premore naša volja, kadar se gre za dobro stvar. O ko bi še živeli rajni škof Slomšek? Ko bi videli našo mogočno, čez 4000 fantov in mož broječo armado, ko bi videli te krepke junaške vrste, to diko in oporo slovenskega naroda, kako bi jim srce utripalo veselja. V duhu si lahko predstavimo njihovo osebo v tem slučaju: resne oči, obraz žareč, roke razprostrate, blagoslavljajoče svoje sinove. In to se bo zgodilo dne 11. avgusta v Št. Jurju ob južni železnici. Torej navdušeno na delo. Naj nam nobena žrtev ne bo prevelika. Na stotine uniform se mora bliščati dne 11. avgusta v Št. Jurju, iz stotin mladih junaških grl mora doneti tamkaj: Slava apostolu slovenskega naroda. In takrat nas bodo blagoslavljali veliki škof, njihov duh bo zavel

po mladih žilah neustrašenih Orlov...

Toda, dragi bratje, ne pripravljajmo se samo dejanski, ampak tudi duševno. Pripravimo si tudi srca. Kaj nam pomaga, če prireja slovenski narod velikanska slavlja, Slomšku na čast, srca pa ostanejo mlačna in ne izpolnjujejo njihovih zlatih naukov.

Torej bratje Orli pozor! — Slavimo slavno slavno slavo Slavov slavnih.

Mariborsko okrožje Orlov se pridno pripravlja na veliki praznik mladine pri Sv. Jurju ob juž. železnici. Po vseh odsekih se pridno vadi, da bo nastop vzoren. Nekateri naši odseki, kakor mariborski, hočki, se udeležo slavlja pri Sv. Juriju polnoštevilno. Naročamo si pridno kroje in telovadno obleko, ker hočemo na vsak način proslaviti spomin Antona Martina Slomškega tako, kakor zasluži ta veliki mož.

Gradec. V povestnici našega Orla bo nedelja 21. julija 1912 vedno zapisana s posebnimi črkami. Prvikrat je nastopil ta dan naš Orel tu na nemških tleh javno in že ta prvi nastop se mu je krasno obnesel. Vsem, ki so preživeli to nedeljo v sredi našega Orla, ostane v prijetnem, nepozabnem spominu. Vsa prireditev se je lepo izvršila. Rajalni pohod, proste vaje, skupine, telovadba na bradlji in končno more-

ška, vse je vzbudilo med številno zbranim občinstvom obilno pohvale. V pričetku so hoteli nekaj sitnariti neki Sokoli, ki so pokazali s tem svojo neolikost, a potem jim je izvežbanost naših telovadcev zaprla sapo in so obmolknili. Med občinstvom je bilo tudi nekaj Nemcev, ki so se zelo priznalno izrekli o naših telovadcih. Ob koncu telovadbe je bilo občinstvo vzhičeno in navdušeno, ter je odmevalo po dvorani navdušenih klicev „Živio Orli!“ Cela naša prireditev je bila posvečena spominu velikega rođoljuba škofa Slomška. Po telovadbi skupin je zato prednašal brat Spešič pesem: Ob 50letnici smrti Antona Martina Slomška. Po telovadbi na bradlji je pa imel gospod Puntar slavnostni govor, s katerim je na novo vžgal v naših srcih ljubezen do lepe slovenske domovine. Hvala mu za krasne besede, ki so padle v sprejemljiva srca. Po telovadbi smo ostali še dolgo časa skupaj. Ob sviranju godbe in med prepevanjem lepih slovenskih pesmi smo se zelo dobro imeli in le prehitro so potekale ure. Pozabili

smo vsi, da smo v središču nemško-nacionalnega Gradca in želeli smo si, da bi nam Orli še večkrat priredili kaj tako lepega.

Središče. V nedeljo, dne 14. julija smo doživeli središki »Orli« spet nekaj veselega. Napravili smo namreč v kroju prvi izlet v sosedno župnijo k Sv. Bolfenku. Povabljeni smo bili na veselico, ki jo je priredila Mladeniška in Dekliška zveza. Občudovali smo spretne igralko in igralce, ki so s svojim pogumnim in s šaljivim obnašanjem povzročili pričujočim mnogo dobrohotnega smeha. Čast in slava jim! Nato so nas povabili č. g. župnik J. Zadravec v farovž, kjer smo se po kratkem odmoru nekoliko pokrepčali, za kar se č. g. župniku lepo zahvaljujemo. Skoraj se nebi mogli ločiti od prijaznega gospoda, toda ura nas je spomnila, da je čas odhoda. Zapustili smo torej prijazni hribček, ter se s čvrstim korakom napotili proti Središču. Dragi bratje! To je bil zelo lep ter spomina vreden dan za nas, čeravno nas je par zastarelih liberalcev pozdravilo z neotesanimi besedami. S tem so samo pokazali svojo oliko. Bratje! Ne ozirajmo se na take »narodno zavedne ljudi«, temveč stojmo trdno in pogumno, ter zidajmo na katoliški podlagi zid, katerega ne bo podrla nobena sovražna sila. H koncu pa vam kličem: Le čvrsto naprej po začrtani poti! Pozdravlja Vas Vaš sobrat

Dravski.

Dekliški vrtec.

Svetovalka. Čas počitnic, čas potovanja je tu. Bržkone se tudi iz naših vrst spravlja ena ali druga na pot. Moje besede veljajo danes onim sestricam, ki so namenjene na kako daljšo pešpot. Dotičnim torej sledeče nasvete:

1. Če nosiš klobuk, izberi si nekaj prav lahkega, malo nakitanega; pokrivalo te mora ohraniti solnčnih žarkov, ne da bi ti bila teža neprijetna; v drugem oziru pa mora biti klobuk ali kapa iz tvarin, ki jih dež, prah itd. preveč ne poškodujejo. Če rabiš robec, vzemi lahkega, svetlega, ki se da po uporabi zopet prati.

2. Cela obleka naj bi bila lahka, ne pretesna, krilo kratko in priproste oblike.

3. Obuvalo mora biti močno, usnjeno, a nikakor ne pretrdo, pretežko ali pretesno; visoki čevlji so za hojo pripravnejši kakor nizki; nizki čevlji

utrudijo pri dolgi hoji in povzročajo večkrat otekanje noge.

4. Vzemi seboj dežnik, ne solnčnik; dežnik služi dobro v vseh slučajih; če solnce prav vroče pritiska, namoči dežnik v vodi; moker dežnik bo vsled hlapenja uporabljal toplino okoli tebe in čutila boš prijeten hlad.

5. Prtljaga naj bo omejena na najpotrebnejše; nosi jo, če je količkaj mogoče, v nahrbtniku (Rucksack), ali vsaj na drug način na telo obešeno, da bo deš imela pri hoji proste roke. Najbolj ti odsvetujem pletenico (korbec), ker po svoji obliki preveč tišči posilca.

6. Jestvin vzemi le toliko, kolikor ti je res treba; izberi si taka jedila, ki se tako hitro ne pokvarjajo in katere lahko prebavljaš. Kot pijačo ti svetujem nekaj črne kave; ta ti ne gasi samo žeje, temveč te tudi hladi in ti oživlja živčevje. Med potom sploh ne

pij preveč, tudi vode ne; zavživanje tekočin povzroča neprijetno potenje. Med potjo ne vživaj ne vina, ne žganja, sploh nobenih alkoholnih pijač, ki le oslabe tvoje moči in povečajo vročino. Za slučaj onemoglosti ali slabosti v želodcu imej pri sebi nekaj Hofmanovih kapljic.

7. Ne pozabi zaviti v svoj zavoj noža, niti, šivalne igle in nekaj snažnih krp; človek nikdar ne ve, kaj se mu lahko na potu pripeti.

Ob koncu pozivljam še enkrat vsakega, ki želi — najsi bo v kakoršnemkoli oziru — kakega pojasnila, da se obrne na „Naš Dom“, po katerem boče rade volje vsakemu ustregla

Svetovalka.

Mladenkam služkinjam. Mladenki služkinji je najprej potreba ubogljivosti in zvestobe v vsaki najmanjši reči. Dekle, ki je še tako marljivo, pa ne uboga rado in ni zvesto, bo prej ali slej izpuščeno iz službe in s svojim slabim spričevalom ne bo dobilo več prilične službe. Nasprotno pa, če je dekle zvesto, ubogljivo in lepega obnašanja, ne more dobiti slabega spričevala in s tem skoro ne slabe službe. Če si v službi, kjer je več poslov, bodi v vsem vzgledna; tudi otrokom, ki so pri hiši, dajaj lep vzgled. Vedi se vselej, povsod in proti vsakemu tako, da si nihče ne bo mislil o tebi nič slabega. Bodi natančna v svojih opravilih in stori vsako delo ob določenem času. Naj te delo ne čaka, temveč čakaj ti nanj. Najgrša navađa je, se hliniti in prilizovati ter le vpričo gospodarja, oziroma predpostavljenih marljivo delati, za njihovim hrbtom pa lenobo pasti. Zato bodi edkritosrčna v govorjenju in marljiva pri delu, pa naj te kdo gleda ali ne. Vedi, da je tvoj angel varuhi vedno pri tebi in da te vidi božje oko. Ne pozabi, da te bo Bog enkrat sodil in boš morala dati račun ođ vsakega trenutka svojega življenja. Če si v službi naprej postavljena in mo-

raš nižjim zapovedovati, ne bodi prestroga, ne prenagli se v nobeni stvari in ne zaničuj mlajših ali nižjih, temveč porabi včasi priliko in se ponižaj, ker le tedaj bo Bog tebe povišal. Bodi vsem dobra, postrežljiva in nasproti siromakom radočarna; Bog ti bo vse to bogato poplačal. Hodi svojemu stanu primerno oblečena, da te bo Bog vesel in te bodo ljudje spoštovali in ljubili. Žamet, svila in zlato, to za moje ni o-ko, pamet in razum dekleta, je najlepša toaleta. To si zapomni. Ne išči si veselja v gostilnah, temveč v cerkvi in v društvenih sobah, ter bodi članica deklinške zveze ali Marijine družbe. Zahajaj, kolikor je v tvojih močeh, k mesečnim sestankom, da si razvedriš duha ter se navzameš ljubezni do naroda. Katere služite v mestih, bodite previdne pri vseh svojih korakih, oklepajte se slovenskih društev ter se z radostjo zavedajte, da ste Slovenke. Si pri kmetu ali gospodi, bodi zavedna Slovenka povsodi. Bodi potrpežljiva v križih in težavah, ker vsak dan ima svoje bridkosti, ter prepevaj s svetim Frančiškom: Križ se mi v veselje spremeni, ko se spomnim srečne večnosti. Daruj Bogu vse težave in vse trpljenje, da si s tem odslužiš kazni za grehe in ti bo Bog na sodni dan milostljiv. Če te pa kdo sovraži radi tvojega pridnega življenja, ne omahuj zaradi tega v dobrem, marveč bodi prepričana, da te le hudoben človek črti, ker ga spominjaš na njegovo pokvarjenost in propalost. Pošten človek te bo pa vsak spoštoval in še celo hudobnež te bo občudoval na tihem in se bo zavzel nad tvojo vstrajnostjo, če ostaneš stanovitna kljub vsem oviram. Kdor je v dobrem do konca stanoviten, sprejme krono življenja. — V upanju, da te skromne vrstice ne bodo ostale brez sadu, iskreno pozdravlja vse somišljenice širom mile Slovenije in v tujini mladenka-služkinja spodnještajerska
A. O.

Društveni glasnik.

Kamnica. Na mesečnem sestanku Dekl. [■] Roza Šket »Branimo svoj mili materni jezik«. zveze dne 3. marca je govorila predsednica »Ljubezen do domovine« je deklamirala Jožefa

Vodušek. »Mladenkam, ki gredo na tuj« je govorila Julijana Lopič. »Domovini« je deklamirala Urša Maličič. »Bodimo odločne Slovenke in pogumne braniteljice sv. vere in nedolžnosti« nam je povedala Ana Ozim, Kajzar Marija pa je pojasnila vprašanje »gospodinja in alkohola«. — Meseca aprila je izostalo zborovanje radi mladeniške veselice, pri kateri so članice Dekl. zveze preskrbele petje. — Pri zborovanju 5. maja je govorila Jožefa Vodušek »O cveticah«, Kajzar Marija je dekl. »Me gremo naprej, me mlade«, na to je govorila Roza Šket »o evharističnem letu«. Dne 2. junija je govorila Julijana Lopič o »čednostih slov. dekleta« in Tončka Robič je deklamirala »Obmejno budnico«. Nato je voditelj ostro opominjal članice zveze, naj bodo ubogljive, ponižne in pobožne in ne ošabne, trmaste in prepirljive. Dne 14. julija pa je bil sestanek Marijinih družbenic in Dekl. zveze iz Maribora in okolice, ki se je obnesel veličastno. Udeležilo se ga je nad 600 družbenic. Dva lična slavoloka s primernimi napisi in lepo okrašena sta naznanjala to redko slavnost. Dopoldne so priemale družbenice od Sv. Magdalene v dolgi procesiji. Cerkveni govor je imel domači g. župnik in med službo božjo so družbenice skupno pristopile k sv. obhajilu. Od pol 1 do 2 in četrt se je vršilo zborovanje na Marinškovem vrtu, kjer so nastopile sledeče mladenke s svojimi govori in deklamacijami: Uršula Braunerker, Sv. Magdalena; Marija Mulec od Sv. Martina; Terezija Donko iz Jarenine; Marija Hajdinjak iz Maribora; Filomena Visočnik iz Hoč; Marija Brus iz Sv. Križa; M. Trtnek iz Slivnice, Julijana Melaher iz Sv. Magdalene; Marija Tolič od Sv. Magdalene; Julijana Lopič iz Kamnice, Marija Muhič od Sv. Jakoba, Ana Kralj iz Gor. Sv. Kungote, Hiter Tončka iz Kamnice, Terezija Rajzman iz Jarenine, Julijana Rohman od Sv. Jakoba in Alojzija Poprask iz Kamnice. Ob 3. uri pa so priemale v veličastni procesiji, prepevač Marijine pesmi, v beli obleki družbenice iz mesta. Cerkveni govor je imel dr. Lukman in slovesne večernice mil. g. kanonik Moravec. Po večernicah se je nadaljevalo zborovanje. Govorile so: Marija Macuh iz Maribora, Jerica Jančič iz Maribora, Nato je prevzel besedo dr. Lukman ter je v navdušenem govoru priporočal mladenkam značajnost, apostolsko delovanje in korajžnost. Za njim so še nastopile Otilija Domiter, Amalija Sajko, Filomena Smeh, Filomena Kozar in Katarina Kajzar iz Maribora. Zanimivo je bilo to, da so nastopile nekatere mladenke po dvakrat, ena celo trikrat. Med zborovanjem so se prepevale mične narodne pesmi. Po končanem zborovanju smo se razšle vnete in navdušene za vsem poštenim Slovenkam drago sveto vero, narodnost in izobrazbo. In trdno smemo upati, da se bo v bodočnosti uresničila želja voditelja našega krasnega zborovanja, ki jo je izrazil, predno je zaključil zborovanje: »Mladdenke, ogenj navdušenja, ki vlada med vami in med vso slovensko pošteno mladino, naj požge vse naše verske in narodne nasprotnike!«

Hoče. Dne 9. junija je priredila naša Dekliška zveza veselico z igro, petjem, licitacijo

in srečolovom. Govorila je predsednica Marija Čiček zelo lepe besede; govor priobčujemo med govorniškimi vajami.

Marenberg. Prijatelj, proč z alkoholom in neumnimi šalami! Začni se trezno in pošteno obnašati, bo bolj pametno: pristopi v Marijino družbo in v Ml. zvezo, mesto da ju zaničuješ in zasramuješ. Potem nam ne boš več nevoščljiv, če imamo mi Marijine svetinje in Zvezine znake na prsih. Ravnaj se rajši po naših vzgledih in tudi ti lahko nosiš svetinjo in znak na svojih prsih. Če to storiš, ti ne bo žal. Gotovo bo marsikateri preprič, sovraštvo in jeza izostal, in tudi marsikatera kronica ti bo v žepu več zacingljala. Mnogokrat si boš tudi ohranil zdravo glavo in jasno pamet, ter boš znal vsako reč boljše ceniti in naučil se boš spoštovati zlasti Marijino družbo in Mladiško zvezo.

Sv. Lenart v Slov. gor. Ker naša Dekl. zveza obstoji že približno štiri leta in bi mogoče vtegnili misliti, da je popolnoma zaspala, podamo naslednje poročilo, da izve širna javnost, da tudi me ne spimo ter vedno bolj napredujemo. Ker pa bi zavzemalo preveč prostora, če bi poročale vse natanko o našem delovanju v teh letih, zato bomo poročale le na kratko. Ustanovila se je Dekliška zveza l. 1908. Poučni sestanki so se potem vršili redno vsak mesec. Predavalo se je veliko, zakar se moramo posebno zahvaliti čč. gg. duhovnim voditeljem in bivšemu tukajšnjemu posojil. knjigovodju g. Francetu Maksu Krambergerju. Sodelovale smo tudi pri raznih igrah, posebej omenimo le zadnji, Finžgarjevega »Divjega lovca« pri katerem smo pomagale v letošnjem pustnem času. Zadnji čas so tudi vedno boljše obiskani poučni sestanki, posebno je bil dobro obiskan zadnji sestanek dne 14. t. m. Prostori so bili popolnoma natlačeni. Predavalo se je o spodobnem obnašanju in o marljivosti. Omeniti še moramo da je g. Kramberger ustanovitelj naše Dekl. zveze, pred kratkim odšel iz Sv. Lenarta, a zapustil nam je toliko lepih nauk, da se nam ni treba bati, da bi naša Dekl. zveza kdaj zaspala, če se bomo po njih ravnale, ampak bo napredovala! Torej na delo. Prihodnji sestanek bomo imele dne 11. avg. t. l. Ker bo govorilo več govornikov, se dekleta uljudno vabite, da se udeležite shoda v obilnem številu. — Kaj pa fantje? Vzbudite se!

Odbor Dekliške zveze.

Sv. Trojica v Halozah. »O, kako lep je čist rod v svojem sijaju! Večen je njegov spomin, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh!« (Modr. 4, 1). Te besede sv. Duha so gotovo marsikomu prišle v spomin in mu privabile solze v oči, ko je videl 21. mal. srpana, s kolikim hrepenenjem je čakala mlada četa nedolžnih otrok pri sv. maši na prvi sprejem Tistega, ki je nekdaj, ko je še po zemlji hodil, tako ljubeznivo klical k sebi otročiče: »Pustite male k meni in ne branite jim, zakaj takih je nebeško kraljestvo«. Imeli so namreč otroci slovesnost prvega sv. obhajila. Zares, pomenljiv dan za to mlado armado, ki se je na ta imeniten otroški praznik vrnila iz cerkve okrep-

čana in nasičena z mesom in krvjo Tistega, katerega je devica Marija od sv. Duha spočela. Vesel je bil ta dan za otroke in vesel za njihove stariše, ko so videli svojo majhno deco še nedolžno in nepokvarjeno. Žalost jim pa trga srce, ko mislijo, ali bodo tudi v prihodnje vedno takšna, kakor je sedaj. Žalibog, da malokdaj pri tem ostane. Mladina odraste in pri tem hoče biti že samosvoja in si išče potem zabave navadno v slabi družbi in s tem pripravi škodo sebi in marsikatero bridko uro svojim dobrim starišem. Da pa bo tudi odrasla mladina ostala nepokvarjena in vedno na pravi poti ter da se bode lahko bojevala proti zapeljivcu svetu, zato bode skrbela tukajšnja Marijina družba deklet in pa Mladeniška zveza. Veselje navdaja človeka, ko vidi ponosno korakati ob Marijinih praznikih mladeniče z belim trakom in svetinjico na prsih, dekleta pa z belim vencem na glavi k sv. obhajilu pod zastavo Marijino. In vi krščanski mladeniči in krščanske mladenke nikar ne žrtvujte cveta svojega življenja pregrehi, marveč prizadevajte se z vsemi močmi, da bo ostal najkrasnejši biser vaše duše neomadeževan! Obračam se tudi na vas, dragi stariši! Poljski narodjima krasen pregovor »Ce primeš otroka za roko primeš mater za srce.« Ali ni tako? Vaša mladina je vaše upanje, veselje in ponos. Kdor prime prijazen vašega otroka za roko t. j. mu stori kaj dobrega, je tako, kakor bi vam božal srce, če pa kdo stori kaj hudega vašemu otroku, kakor s kleščami prime vas za srce. Kateri oče ali mati bi si ne želela, da bi njun sin ali hči bila srečna? Človek pa je sam svoje sreče kovač. Ko otrok odhaja iz hiše, mu stariši navadno želijo: Bog ti daj dobro pamet! Res je, dobra pamet varuje človeka zmote in pogube. Če torej želite svojim sinom in hčeram dobro, varujte jih slabe tovaršije in slabega berila, nasprotno pa skrbite jim za pošteno družbo, kajti mlad človek potrebuje družbe in poštenega berila. Pustite tedaj stariši, naj se vaša mladina zbira pod zastavo krščanske mladinske organizacije, to je zastava Kristusova, le pod to zastavo je pot k pravi sreči; proti tej zastavi vrata peklena, vrata laži pohujšanja, greha in zapeljevanja ne bodo zmagala! Vse za mladino, ki je naš up in nada. Mladinoljub.

Ptuj. Prav zanimivo je zopet zborovala naša Dekliška zveza dne 24. julija. Po primerenih otvorilnih besedah se spominja predsednica v ganljivem govoru umrle vzorne članice—odbornice Micike Horvat, katero je blisk na potu v cerkev udaril in jo na hip usmrtil. V znamenje sožalja zakličejo zborovalke ob koncu govora »Slava ji!« Članica gdč. Erna Razlag pozdravlja došlo gdč. M. Trstenjak in navzoče mladeniče, med njimi zastopnika od sv. Trojice iz Haloz. Naprošena od mladenk poroča gdč. Razlag o ohranjanju zelenih prikuh za zimo. Poterč Ivanha deklamuje z lepim prednašanjem pesem naše ljube sestrice — Ljubomire — »V boj!« Petrovič Nežica nadaljuje svoje čitanje o dobrih lastnostih gospodinje iz knjige »Gospodinjstvo«. Slomšekovo pesem »Čas« kaj leto in glasno deklamuje nova članica Nežika Mat-

jašič. Temu sledi zanimivo poročilo o romanju na Trsat po romarici Ivanki Horvat. Poročevalka ni samo glede poročevanja rešila izoborno svojo nalogo, temveč je izvajala iz svojega predavanja mnogo zlatih naukov za našo slovensko mladino. Izročila je tudi pozdrave delavne pisateljice gdč. Pepice Senice, krepki »Živio« je zadonel na to kot odzdrav v zborovalnici. Članica Alojzija Kovačič, kot trsatska romarica, prednaša pesem o tem romanju, ki jo je sama zložila, našla je prave besede in pravo obliko, to je dokazalo obče zadovoljstvo med poslušalci. Gdč. Razlag priporoča v molitev obolelo članico Nežiko Markež, mala deputacija prinášala bo bolnici pozdrave zborovalk. Sledi potem še pogovor radi vspeh pri nameravani Slomšekovi slavnosti; napovejo se točasno pevske vaje; vse natančneje se bo pravočasno naznanilo. Sprejmeta se dve novi članici. Prihodnji shod se vrši tretjo nedeljo prihodnjega meseca, to je 18. avgusta. Zbor se spominja odsotnega požrtvovalnega gospoda duhovnega voditelja, ter mu pošilja po razglednici spoštljiv pozdrav. Dobro vspelo zborovanje zaključijo predsednica z navdušenimi besedami. Po sklepu razkazuje gdč. M. Trstenjak zborovalkam slike iz Postojnske jame in Trsata po povekševalnem steklu. Hvala gospici na njeni prijaznosti. Na svidenje 18. avgusta v obilnem številu Vam kliče Marica.

Ljutomer. Delovanje v naši Dekliški zvezi postaja vedno bolj živahno. Od meseca aprila, imele smo že tri poučne sestanke. Ustanovile smo si v tekočem letu pod vodstvom našega v občje priljubljenega neutrudljivega g. Fr. Zaherla, pevski odsek, katerega se redno udeležuje 18 deklet. Prvi sestanek se je vršil 26. maja. Najprej zapoje pevski odsek prvič, s pomočjo g. pevovodja pesmi: »Krasen pogled je na ta božji svet«, »Preljubo veselje«, »Kukavici« in »Lepa je spomlad«; po končanem petju mu izrečejo vlč. g. duh. voditelj v imenu Dekliške zveze zahvalo za nemali trud in požrtvovalnost, na kar nam blagi g. pevovodja še nadalje obljubi svojo pomoč. Potem primerja vlč. g. voditelj v lepih besedah, kako naj me dekleta darujemo Mariji, maja kraljici najlepše cvetlice, nedolžno življenje in čistost srca. V vspodbudnem govoru nam govori predsednica Marija Krajnc o skupnem delovanju, kajti le v edinosti je moč. Nato sledé deklamacije: Naš narodni dom, deklamira Tomažič Antonija, Slovenska zemlja, Šošterič Terezija, Nov šopek, pa Vrhovnik Rozalija. Drugi sestanek 23. jun. Predsednica otvori shod in poroča o veliki slavnosti desetletnega obstanaka gornje radgonske Dekliške zveze. »Čuvaj cvet, pomladnih let«, deklamira Erjavc Katarina, »Otrok Marijin pred nebeškimi vrati«, deklamira Kardinar Franciška. O medsebojnem prijateljstvu in tovaršiji, katera zelo pospešuje delo in napredek v Dekliški zvezi govori Marija Kardinar. Nato sledi pomenljiv dvogovor: Zakaj k Dekliški zvezi, govori Marija Krajnc in Amalija Zadravec. Vlč. g. voditelj povzame besedo in nekatere točke natančneje razloži. Predsednica sklene sestanek z deklamacijo: Slovo deklet.

Tretji sestanek 21. julija. Navdušeno zapojejo mladenke pevskega odseka s pomočjo g. pevovodja celi venček narodnih pesmi. Vlč. g. voditelj nam precej obširno razlaga življenje in delovanje slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Predsednica Marija Krajnc poroča o veliki slavnosti Dekl. zveze v Jarenini in navdušuje mladenke k narodni zavednosti. Sestre v kolo se vstopimo, deklamira Budja Alojzija. Dvogovor: Vrnitev k materi, govorita Rozalija Vrhovnik in Paul Marija. Potem govori Juljana Novak o najboljših vzgojiteljih mladine, katoliških duhovnikih in opominja sotovarišice k rednemu udeleževanju mesečnih sestankov. Na zadnje se sklene, da se v kratkem priredi velik shod, na katerega že sedaj opozarjamo in vabimo naše drage sosesnice bližnjih Dekl. zvez, da nas pridete navduševati in počastiti s svojo navzočnostjo. Čas in vsprede velikega shoda se bo še pravočasno naznanil. Mladenke ljutomerske le krepko naprej po začrtani poti do naših ciljev.

Ljubezen do doma in narodno delo
Naj slavnost sijajno povsod bi imelo!

Tajnica.

Konjice. Naj ljubim čitateljem »N. D.« opišemo, Slomškovo slavnost, dne 21. julija v Konjicah, katero je priredilo »Bralno društvo« skupno z Dekl. zvezo. Že je minilo več dni, a ljudje se še vedno pogovarjajo, kako da je bilo lepo. — Udeležba je bila naravnost veličastna. Pred vsem so se vabilu na slavnost odzvali vrlo dobro — Konjičani sami. Z veseljem smo opazili, da so bile zastopane iz trga in okolice najvrlejše slovenske rodbine. In koliko pa je bilo tudi ljubih sosedov; cel okraj je bil dobro zastopan. Vsa čast slavnim Zrečam, Prihovi, Ločam, Žičam, sv. Kunigundi n. P., ki so poslale toliko vrlih udeležencev. Posebno pa nas je razveselil obisk odposlancev izobr. društva v Sl. Bistrici ter Vojnika; tem in vsemu drugemu slavnemu občinstvu pristrčna hvala za udeležbo. — Mislimo, da ni nikomur žal, da se je udeležil slavnosti. — Na vspredu je bilo petje, slavnostni govor, deklamacije ter igra »Junaške Blejke«. Peli so otroci, izvežbani od g. učitelja Petriča, za kar mu iskrena hvala — prav dobro Slomškovi pesmi: »Glejte že solnce zahaja« in pa »Prejubo veselje«, pel je tudi dekliški zbor pesmici: »Slavčku« in pa »Hej Slovenci« ter med igro več pesmi prav ubrano; lepo doneč je bil tudi samospjev Alojzije Šelih: »Kje dom je moj . . .« Kdor pozna preč. g. dr. Medveda ve, da je bilo uprav užitek, poslušati njegovo krepko in prepričevalno besedo. Bralno društvo izreka preč. g. prof. tem potom iskreno zahvalo za krasen govor. Z velikim zanimanjem je občinstvo sledilo navdušenim deklamacijam vrlih fantov in deklet, domačih in tujih. Deklamirali so pa naslednji: Napotnik Matija: Pozdrav Sim. Greg. Mojim slavitcem; Lajtar Elizabeta: Slomšku v proslavo ob 50 letnici; Šelih Justa, Vprašaj, čemu da sem Slovenka, Pavšer Stefan; Slovenska dežela, Beznik Fr. Molitev za slovanski rod; Arbeiter Treza: Slovanski svet, ti si krasan; Lamut Treza: Triglav; Lamut Barbika iz Zreč:

Domovini; Klaučnik Francka iz Zreč: Slavn domovini in slovenske deklet. Lamut Fr. iz Zreč: Materi Sloveniji. Bobik Marija: »Želja Slovenke na tujem«. Posebno pohvalo je žela s svojo navdušeno deklamacijo Rečan Ana iz Prihove, Krepko in izrazito je predsednica Dekl. zveze vabila v deklamaciji »Na narodni dom« k narodnemu delu — in Franc Strmšek pa v dekl.: »Zvezna« k slov. vzajemnosti in edinosti. Za deklamacijami je sledila igra »Junaške Blejke«. Igra je prav zanimiva. Nekoliko je v njej prizorov za smeh, dovolj pa resnih, navdušujočih za narodne in verske pravice, in gotovo vredna, da jo druga dekleta po Slovenskem uprizarjajo. Konjiška dekleta so bile vrle Blejke v narodnih nošah kranjskih pa so se tudi pokazale junaške — in so prav izborno rešile vse vloge. Igrale so pa naslednje: Županjo: Franca Lamut, njeno hčer: Mimiko: Ana Marinšek, francosko gospodično Žanet: Marija Rak, Jezerko: Ivana Godec, njeni hčeri: Francko Ana Napotnik, Jerico: Nežica Brglez, Staro babico: Treza Ivšenak, staro mlinarico: Julia Kumer, beračico Marušo: Malka Kukovič Blejska dekleta: Treza Godec Ana Jamnikar, Neža Gorinšek, Alojzija Šelih, Marija Solar, Marija Lamut, Zorko Franca. Mislimo, da ko bi bila po Slovenskem dekleta, tako vneta za čast Marije tako odločna v narodnem oziru, kakor so se pokazale Junaške Blejke, potem bi imel verski in narodni sovražnik pač manj uspehov zaznamovati. Zanimivo na tej slavnosti je bilo tudi to, da se ni vršila v zvezi z alkoholom — in je slavno občinstvo v kljub vročini in njenim posledicam vstrajalo 3 in pol ure v prav lepo ovenčani telovadniški dvorani. Posebej pa še zaslužijo pohvalo ona dekleta — ki so s spretnimi rokami napravila toliko lepih šopkov, da so nas vse udeležence z njimi obdarile — seveda ne zastonj. Naj bi navdušenje ki nas je navdajalo pri tej slavnosti ne izginilo pač na rastlo in še veliko — veliko več src ogrelo za ljubezen do doma in narodno delo. P.

Žetale pri Rogatcu. Na veliko Gospojnico, 15. avgusta, se vrši v romarski cerkvi Marije Tolažnice v Žetalah blagoslavljanje zastav mladeniške in dekliške Marijine družbe. Po poznem sv. opravilu bo na prijaznem griču dekliški shod v proslavo našega nepozabnega buditelja A. Martina Slomškega. Pričakujemo sosedne Marijine družbe, da nas ta dan obiščejo, če le mogoče s svojimi zastavami in v procesijah. Natančnejši spored bo objavljen v »Sl. Gosp.« Verna, poštena haloška mladina, na svidenje 15. avgusta pri Mariji Tolažnici!

Braslovče. Vsakokrat, kadar sem čitala v kateri si bodi številki ljubega mi »Našega Doma«, da so tu in tam priredili kakšno igro, sem si mislila in želela, da bi se enkrat od nas moglo kaj takega poročati. Ta želja je izpolnjena. Dne 16. junija t. l. je vprizorila naša dekliška zveza lepo igro »Vestalka.« Rečemo lahko, da je ta prireditev prav dobro uspela. Vse igralke so dobro izvršile svoje vloge, v občno zadovoljnost cenj. občinstva ki nas je polnoštevilno posetilo. Pri tem ali onem nastopu bi sicer že še bilo kaj pripomniti toda

ako računamo z našimi razmerami in vpoštevamo, da je večina igralk nastopilo šele prvič, moramo reči, da se je igralo prav dobro. — Dela in truda je sicer veliko pri teh prireditvah. Treba je mnogo potrpeti in marsikaj žrtvovati. A mladenke predrage ne strašimo se truda! Delajmo korajžno naprej pod zastavo naše nebeške matere, za blagor naše mile Slovenije! Rodoljubno dekle ob Savinji.

Dekliško gibanje v Spod. Posavju.
Ni še dolgo, ko se je vršil krasni dekliški shod na Graški gori pa že ga je nadkrilil še sijajnejši v Št. Lenartu pri Brežicah v nedeljo dne 14. jul. Okoli 700 mladenk iz celega okraja se je sešlo, dokaj jih je prihitelo tudi od onstran Save; svoje pozdrave so poslale najoddalnejše Zabukovčanke, med nami pa so bile tudi mladenke iz Bizeljskega in iz Podsrede ter iz vseh ostalih župnij zastopnice in članice Marijinih družb ter dekliških zvez. Ob 11. uri je zunaj cerkve sv. Lenarta pod mogočno lipo dekletom lepo pridigoval č. g. kurat Mezinec iz Gorice, ter nato v cerkvi maševal. Po sv. opravilu pa se je na slavnostnem prostoru začelo veličastno zborovanje. Otvoril ga je č. g. mestni kaplan Spindler iz Brežic, zelo spretno pa ga je vodil č. g. kaplan Gaberc iz Rajhenburga. Po pozdravu, ki ga je zborovalkam navdušeno izrekla M. Flis, predsednica Dekl. zveze »Bogomile« v Brežicah, je najprej g. predsednik govoril o pomenu in potrebi javnih dekl. shodov, č. g. kaplan Lasbahr iz Vidma pa o ciljih Marijinih družb ter Dekliških zvez v izobraževalnih društvih. Med in za tem pa so se v dolgi vrsti oglašale govornice iz posameznih župnij in sicer iz Vidma Knez, Avsec in M. Resnik, ki je kot predsednica posavskega okrožja Dekliških

zvez pozivljala, naj se dekliška organizacija po vseh župnijah izpelje, kar se je tudi sklenilo; potem Bence, Les, Valent in Abram iz Rajhenburga, Strgar, Pavl. Šoba in H. Prešiček iz Zdol ter A. Pečnik in Koprivc iz Brežic: iz vseh je govorilo sveto prepričanje o važnosti dekliškega gibanja in dela, znale pa so tudi svoje misli povedati v prav dovršeni obliki; najboljši dokaz za to je bil, da so zborovalke vztrajale ter z vedno rastočim navdušenjem poslušale govornice. Med temi naj omenim, da je Avsec govorila za dosledno ravnanje po geslu »Svoji k svojim«, A. Pečnik pa spodbujala k delu za narodno obrambo ter sprožila važno misel, da bi ne le posameznice morale biti članice »Slov. Straže«, ampak vsaka Marijina družba in vsaka Dekl. zveza, aj bi kot taka še pristopila z letno članarino 10 K, kar bi se gotovo dalo brez težav izvesti! Zborovalke so tudi takoj med seboj zbrale za »Slov. Stražo« dar 737 K. Č. g. Spindler je v sklepnem govoru omenil, da zborujemo tu ob kapeli božjega groba, ki stoji poleg Št. lenarske cerkve. Nekdaj so krščanske vojske hodile na Jutrovo osvobodit božji grob iz rok nevernikov: slovenske mladenke bi se naj tukaj navzele enakakega svetega navdušenja za križarsko vojsko, ki jo moramo danes vojskovati zoper najrazličnejše sovražnike našega rodu, ki so obenem sovražniki križa. S klicem »Bog to hoče« se je končalo krasno zborovanje, med katerim so pevke brežke »Bogomile« zapele več pesmic. Za sklep so bile ob 3. uri pete litanije z blagoslovom v cerkvi. Zborovalke, zdaj pa vsaka v svojem krogu na delo, da se veliki načrti uresničijo, in naše Posavje bo postalo še stokrat lepše in veselejše!

Govorniške vaje.

Cenjani zborovalci in zborovalke!

Časi v katerih se je smatralo žensko za manj vredno bitje, so minuli. Kaj je pač vzrok da je postalo zanimanje za žensko izobrazbo tako živahno? Čas je pokazal, kolika sreča je za narod v pravem duhu izobraženo žentstvo, ki mu bo vzgajilo vrlih sinov in hčera, kateri bodo stali navdušeno na braniku za njegove svetinje. Potrebno je pa, da se žentstvo za ta važni posel začne pripravljati že v mladosti. Ravno namen Dekliške zveze pa je vzgajiti v svojih vrstah vrle gospodinje in jim vcepiti v srce vse dobre lastnosti, ki jih mora imeti dobra in krepostna žena.

Glavne lastnosti, katere naj bi dičile vsako gospodinjo, so: 1. da je verna, 2. da je narodno zavedna in 3. da je izobražena. Da je verna, to je najiminenitnejša lastnost vsake žene; iz nje izvirajo potem tudi druge, kakor: ponižnost, potrpežljivost, krotkost, zmernost itd. Pač srečna družina, ki ima verno gospodinjo. Če jo tudi obiščejo križi in težave, ona se zaradi tega ne jezi, ampak Bogu na ljubo vse prenese in s svojim lepim vedenjem daje vsem lep vzgled.

Vse drugače je v družini, kjer je hišna mati versko mlačna. Kako naj zahteva ona od svojih podložnih lepega vedenja, če je sama surova in neotesana.

Druga lastnost pridne gospodinje je narodna zavednost. Da se zaveda svoje narodnosti, da ji ni vse eno če je njen mož nemčur, ali pristaš naše slovenske stranke, to je potrebno. Taka gospodinja nikakor ne bo dovolila »Štajercu« prostora v hiši, ampak bo možu, ki ni z njo enakega mišljenja, tako dolgo prepričevalno govorila na srce, da ji bo moral priznati, da ima prav, ako ima le iskrico ljubezni do domovine. Ako pa pri možu ne bo nič opravila, če je to tako zakrknjen, bo pa skušala doseči svoj namen pri otrocih. Skrivala bo pred njimi slabo berilo, ki je pravi strup za odrasle, kaj še le za otroke. Učila jih bo spoštovati duhovnike, katere oče prezira, pravila jim, da je oče v zmoti, in jih varovala, da se ne bodo navzeli njegovega mišljenja.

Tretja lastnost, ki je tudi potrebna vsaki ženski, je izobrazba. Izobražen je kdor si svoje znanje pridobi ali po učenicah, ali pa po samozobrazbi. Dekliška zveza ima tudi namen de-

kleta v raznih vprašanjih izobraziti. Vrši to potom knjig na zborovanjih in na druge slične načine. Nam ženskam naj bo v prvi vrsti na skrbi izobrazba v gospodinjstvu in sicer v naprednem gospodinjstvu. Svet napreduje in mi moramo iti s časom naprej. Izobrazbo, ki smo si jo že pridobile, moramo vedno izpopolnjevati in s svojim znanjem tudi drugim radevolje pomagati. Izobrazba se kaže tudi v dostojnem obnašanju. Kaj pa je lepšega na človeku, kakor če je lepega, vljudnega vedenja.

Nadalje se mora vsaka le količkaj zavedna žena poleg domačih opravil zanimati tudi za javnost. Ne smemo si misliti, da je politika samo za moške. Bolj častno je za nas, ako se brigamo za politiko, kakor pa da upravljamo čas s praznim govorjenjem in opravljanjem. Marsikatera si domišlja, da je že izobrazena če je moderno oblečena, ali če zna nekoliko nemški. Dobro in koristno je že, če se to zna, pa če drugega nič ne zna kakor nemški, potem še ni izobrazena. Našim voditeljem se vedno očita, da branjno nemščino učiti, da Nemce zaničujejo, to pa ni res. Ničče nas ne uči, da bi morali Nemce sovražiti, saj so med Nemci tudi pošteni ljudje, ampak to so katoliški Nemci, ki Slovence ne prezirajo in nas pustijo pri miru. Vse drugače pa je z liberalnimi svobodnimi Nemci, kateri bi nam radi vzeli našo domovino. V ta namen darujejo velikanske svote, da bi ponemčili našo dečo Društvi. »Südmarka« in »Schulverein« imata namen vcepiti našim otrokom mržnjo do Slovencev in ljubezen do Germanije. Pripoveduje se jim, kako velik in mogočen, je nemški narod in kako je v primeri z njim slovenski rod majhen in ničev. Toda če

je mogočen, je pa tudi lakomen, ker hoče nam Slovincem z vso silo vzeti to kar imamo. Veliko slabejši in grdobnejši kakor protestantovski Nemci pa so one zaslepljene reve, ki imajo slovensko kri, pa z Nemci držijo. To so pravi janičarji, ki v svoji žalostni zaslepljenosti odobravajo in podpirajo ta protestantovska društva. Mi ne potrebujemo nam sovražnih šol. Čemu so nam potem naše šolske palače? Mogoče pa mislijo ti Švabi, da se v naših šolah ne da nemščine naučiti ter da žrtvujejo toliko tisočakov, za te svoje mučilnice. Svojega namena, ki ga imajo s temi društvami, ne pokažejo očitno, ampak delajo se pobožne kristjane, ker tako lažje lovijo ljudi v svoje zanjke. Da je pa njihova pobožnost samo navidezna, se lahko takoj opazi, ker oni zajemajo svoje versko pričanje iz »Štajerca«, ki je tudi silno »pobožen«. Ta nemškutarski list v svoji hinavščini zagovarja vero, a po duhovnikih udriha, kar le more. Enakega mišljenja so vsi nemčurji. Pravijo, da v cerkev verujejo, da pa duhovnikov ne marajo. Potem naj pa gredo takrat v cerkev, kadar duhovnika ne bo notri. Mi pa, predragi, bodimo srčni in značajni v verskem kakor tudi v narodnem oziru. Svoje versko pričanje in materni jezik, si ne dajmo iztrgati iz naših src. Pokažimo s svojim lepim vedenjem, da je v naših društvih več izobrazbe, kakor v društvih naših nasprotnikov.

Med Slovenci naj kraljuje ljubi wir,

Neha naj med njimi vsak prepir!

Kdor med nami razprtije ljulko seje,

Naj odnese burja ga čez naše meje!

Govorila na veselici »Dekliške zveze« v

Hočah dne 9. junija predsednica Marija Čiček.

Drobtinice.

Naši mladini in nje prijateljem! O škodljivosti pijančevanja in o potrebi protialkoholnega gibanja, bodisi zmernostnega, ali pa treznostnega, dandanes več ne dvomi nobeden pameten človek in tudi naša mladina in nje voditelji so to že davno spoznali. Da je torej treba z vsemi močmi delati proti zlorabi opojnih pijač, to nam je popolnoma jasno. O tem nam najbolj priča naše glasilo »Naš Dom« sam, v katerem se v vsaki številki poroča o treznostnem gibanju med našo mladino, o govorih proti pijančevanju po naših Zvezah, kar nam priča, da je naša mladina res trezna in dovzetna za vse dobro in lepo. Ni skoraj nobene naše Zveze in nobene organizacije, ki bi se v njej še ne govorilo o alkoholnem vprašanju, o zmernosti in abstinenici. Toda ene stvari nam manjka. To je organizacije naših abstinentov, združitve naših bojevnikov. Nekatere Zveze so sicer imele svoje treznostne odseke, ki pa so navadno imeli zelo omejen delokrog in žalbog tudi navadno prav kratko življenje. Sedaj pa, ko se je slovensko protialkoholno gibanje na novo poživilo, je potrebno, da tudi mi Štajerci stopimo na dan in svetu pokažemo, da tudi mi nismo najzadnji med drugimi narodi, da so tudi med nami trezni ljudje, ki so pripravljeni, za

dobro stvar si tudi kaj odreči in kaj žrtvovati. Zato prosimo in pozivljemo vso našo mladino, predvsem pa njene voditelje, da ustanovijo čim preje mogoče v vsaki naši Mladeniški in Dekliški zvezi, v vsakem našem »Orlu« in vsaki naši Marijini družbi treznostni odsek »Sveta vojska«, v katerem se naj zbirajo vsi oni, ki so prijatelji treznostnega gibanja, pred vsem pa naši abstinenti, da se bomo na ta način skušali varovali pogube, ki nam preti od pijančevanja. Glede ustanovitve odsekov »Sveta vojska« dajemo na prošnjo rade volje vsa potrebna pojasnila »Zveza svete vojske« v Ljubljani in pošlje tudi na zahtevo tiskana pravila. Sicer pa so pravila »Svete vojske« natisnjena tudi v zadnji številki »Zlate dobe«, glasilu abstinentov. Prosimo torej še enkrat vse naše zveze posebno pa voditelje naše mladine: Ustanovite v vsaki naši fari protialkoholno društvo »Sveta vojska«, kjer pa to ni mogoče, pa naj ima vsaka naša organizacija odsek »Sveta vojska«, kajti zadnji čas je, da se tudi pri nas na Štajerskem začne delati v tem smislu. Naj ne bo več naše organizacije, ki bi ne imela odseka »Sveta vojska«! Prosimo torej še enkrat vso našo mladino in nje voditelje: Začnite, začnite, takoj, kajti skrajni čas je že!